

TEKSTER TIL KULTURMINNEKART FOR RØA-OMRÅDET

Portstuene	De to portstuene ble satt opp i Peder Ankers tid, omkring 1800. De markerer innkjøringen til Bogstad gård. Husene er bygget av slaggstein fra Bærums verk. De er nå fredet av Riksantikvaren.
Bogstad leir	Under krigen etablerte tyskerne en militærleir på Himstadjordet der campingplassen er i dag. Leiren hadde hele 34 bygninger. Det eneste som er igjen av denne, er en av portstolpene og litt av muren ved innkjøringen til leiren.
Voksen gård	Voksen var en av de største gårdene i Aker, men var delt i to bruk allerede fra middelalderen av. Våningshuset på Vestre Voksen er fra rundt 1800, men en del av huset er mye eldre.
Voksen teglverk	På 1800-tallet hadde Voksen gård eget teglverk. I 1865 ble det produsert 135 500 murstein og 38 000 takstein her. Man kan fortsatt finne bruddstein fra teglverket øverst i Hovseterdalen.
Kvistebakken	I skogen litt nord for Voksen var det i mange år en hoppbakke som samlet dusinvis av gutter og noen få jenter etter skoletid og på fridager vinteren gjennom. Bakken hadde ikke stillas, men naturlig tilløp gjennom skogen fra Ankerveien – eller enda høyere opp.
Herstadbakken	Da idrettsmannen Torolv Herstad flyttet til Røa, var han ikke snauere enn at han bygget en hoppbakke med stillas og flomlys i sin egen hage i Sørkedalsveien. Her var det et yrende liv om vinteren på 1950- og 1960 tallet. Ready hadde sine klubbrenn her i mange år.

Voksen mølle	Voksen mølle var ikke blant de største møllene i Lysakerelven, men det ble årlig malt et par tusen tønner korn her. Møllen hadde to ansatte. Den ble nedlagt i 1902, og i dag er det bare noen steinmurer igjen etter anlegget.
Mølleplassen	Dette huset var boligen til møllemesteren på Voksen mølle. Huset er fra 1880, og er fortsatt i god stand.
Nordre Bjerke	Nordre Bjerke var en av de mange husmannsplassene under Vestre Voksen. Plassen ble ryddet i 1738, men huset er nyere enn dette. Etter flere ombygginger på 1900-tallet, ble eksteriøret i 2022 tilbakeført til sitt opprinnelige utseende.
Rød sag	Rød sag hørte til Nordre Rød gård og ble drevet av vann fra Lysakerelven ved Grinidammen. Sagbruket ble nedlagt i 1875. I dag er det bare noen få steinrester å se etter sagen.
Røa kirke	Kirken ble innviet i 1939. Arkitekt var Georg Greve. Hans bror, Bernhard Greve, hadde ansvaret for kirkens utsmykning, bl.a. glassmaleriene.
Røed Handelsforening	Bygningen i krysset mellom Griniveien og Sørkedalsveien er fra 1892. Her hadde Røed Handelsforening sin butikk i 40 år. Murbygningen ovenfor ble også bygget av handelsforeningen. Den er fra 1920-tallet.
Iverhuset	Iver Christensen som var leilending på Nordre Rød, fikk i 1824 kjøpt en 20 mål stor tomt på den andre siden av Røakrysset. Ti år senere kunne han flytte inn i eget hus. «Iverhuset» ble for noen år siden ble reddet fra undergangen.
Melum	Dette huset har vært bolig for sagmesteren på Rød sag, men har også vært husmannsplass. Huset er trolig fra slutten av 1700-tallet.

<p>Ødegård</p>	<p>Ødegård, eller Øgarden som navnet også har vært skrevet, har vært bolig for ansatte ved sagene ved Lysakerelven, men også for husmenn under Nordre Rød. Huset er fra midten av 1800-tallet.</p>
<p>Holtet sag</p>	<p>Dette var en av de største sagene ved Lysakerelven. Steinfundamentene som står igjen etter anlegget, gir et inntrykk av dimensjonene. I 1865 hadde Holtet sag 7 ansatte, men noen år senere ble sagbruket nedlagt.</p>
<p>Røa kino</p>	<p>Fra 1947 holdt Røa kino til her. Det var Røa idrettslag som drev denne meget populære «bygdekinoen». I 1981 brant huset ned til grunnen. Bygningen ble gjenoppbygget og brukes nå som idrettshall.</p>
<p>Søndre Rød gård</p>	<p>Søndre Rød ble tidlig delt i flere små gårdsbruk. Den eneste av disse brukene der hovedbygningen er noenlunde bevart, er «Mellom-Rød». Bygningen er fra siste del av 1800-tallet.</p>
<p>Larsenstua</p>	<p>Larsenstua har sannsynligvis navnet sitt fra skomaker Lars Larsen som bodde her på 1890-tallet. Da var det også butikk her. Senere har Larsenstua vært bolig for vognmenn, arbeidere o.a.</p>